

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

LEVENT AKGÜN

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI

İŞ GÜVENLİĞİ NEDİR

işyerinde işin yürütülmesi sırasında çeşitli nedenlerden kaynaklanan sağlığa zarar verebilecek koşullardan korunmak amacıyla yapılan sistemli ve bilimsel çalışmalardır

İŞVERENİN SORUMLULUKLARI

- Sigortasız işçi çalıştırılmaması,
- İşe giriş ve gerekli ise ağır ve tehlikeli işler raporu için gerekli muayeneler yapılmadan işçi çalıştırılmaması,
- İşyeri ortamında gerekli hijyen koşullarının sağlanması,
- İşyeri ortamında temiz hava sirkülasyonunun sağlanması,
- İşlem sırasında ortaya çıkan zararlıların uygun yollarla uzaklaştırılması,
- Periyodik muayenelerin zamanında yaptırılması,
- İşyeri hekimi, sigorta ve iş müfettişi, İSGÜM ve Meslek Hastalıkları Hastaneleri görevlilerinin uyarı ve tavsiyelerinin yerine getirilmesi

meslek hastalıklarının önlenmesinde çok büyük önem arz etmektedir.

ÇALIŞANLARIN YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Çalışanlar;

- Sağlık ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesi amacıyla konulan kurallar, yasaklar ile alınan karar ve tedbirlere uymakla,
- İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin belirlenmesi, uygulanması ve alınan tedbirlere uyulması konularında kurul ile işbirliği yapmakla,
- Uygulamada karşılaşılan güçlükler hakkında çalışan temsilcileri aracılığıyla kurula bilgi vermekle,

Yükümlüdür.

ULUSAL MEVZUAT VE STANDARTLAR

- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- 6331 sayılı Kanuna bağlı olarak çıkarılan Yönetmelik ve Tebliğler
- 4857 sayılı İş Kanunu
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- ILO 155 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme
- ILO 187 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi

İŞ KAZALARI

- İş kazası: İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen özre uğratan olay. (6331 İSG Kanunu 3/g)
- Belirli bir zarar veya yaralanmaya yol açan önceden planlanmamış beklenmedik bir olay (ILO/Uluslar arası Çalışma Örgütü).
- Önceden planlanmamış çoğu zaman, kişisel yaralanmalara, makinaların, araç ve gereçlerin zarara uğramasına, üretimin bir süre durmasına yol açan bir olay. (WHO/Dünya Sağlık Örgütü)

İŞ KAZALARI

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu MADDE 13- İş kazası;

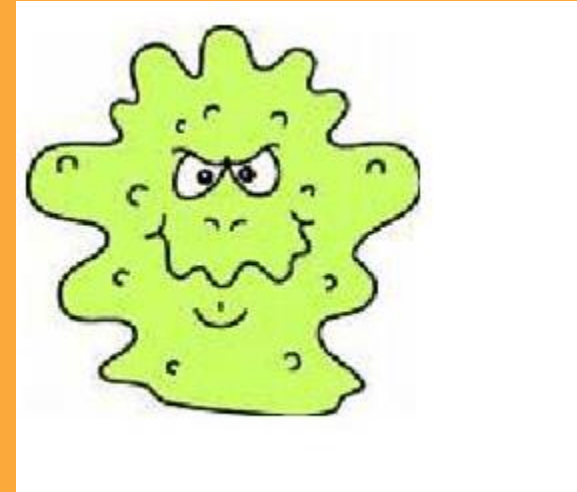
- a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,
- c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- d) Emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında, meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hâle getiren olaydır.

HİJYEN

İÇERİK

- Hijyen Tanımı
- İş Hijyeni ve Ürün Hijyeni
- İş Hijyenin Amacı
- İş Hijyeninde İSG Uzmanının ve İş Yeri Hekiminin Sorumlulukları
- Mevzuatta İş Hijyeni
- Hijyen Tedbirleri

HİJYEN

- ▶ Dünya Sağlık Örgütü'ne göre; gelişmekte olan ülkelerde ortaya çıkan bulaşıcı hastalıkların %80'ninden sanitasyon ve hijyen konusundaki yetersizlik sorumludur.
- ▶ Riskli davranışların önlenmesi, hijyen eğitimleri ve uygulamalarına ek olarak toplum temelli programların hazırlanması ve yürütülmesi de oldukça önemlidir.

Hijyen : Yaygın olarak bilindiği gibi sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınan temizlik önlemlerinin tümü hijyen olarak tanımlanır.

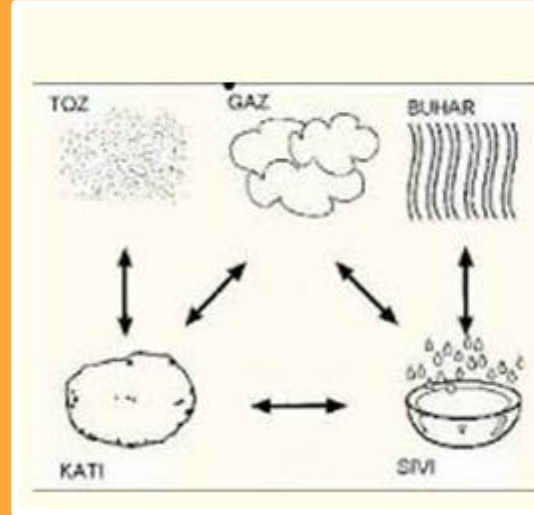
Hijyen sözcüğü genel olarak Sağlık Kurulları ya da Sıhhi Temizlik Bilimi olarak da tanımlanır.

İŞ HİJYENİ

İŞ HİJYENİ İşyeri ortamındaki sağlığı olumsuz etkileyen risklerin(işyeri ortam faktörlerinin) kontrol altına alınmasıdır. İş Hijyeni Endüstriyel Hijyen olarakta bilinmektedir.

İş Hijyeni Temel İlkeleri

- 1) Tahmin edebilme
- 2) Tanıyabilme
- 3) Değerlendirebilme
- 4) Riskleri denetleyebilme

ÜRÜN HİJYENİ

Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu (International Organization for Standardization, ISO) tarafından çevre, sağlık, güvenlik, hijyen gibi konularda dünyadaki tüm işletme ve servislerin gereksinimlerini karşılamak üzere kalite yönetim ilkelerine göre geliştirilmiş olan standartlar “Kalite Sistemleri” olarak tanımlanmıştır.

İyi Üretim Uygulamaları (İÜU) (Good Manufacturing Practices, GMP), 90’lı yıllarda Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi (Food and Drug Administration, FDA) tarafından her türlü ürün ve hizmetin üretim aşamasından itibaren kişi ve kuruluşlara sunulmasına kadar geçen süreçte uyulması zorunlu kuralları kapsayan bir sağlık kalite standardı olarak kabul edilmiştir.

İŞ HIJYENİNİN AMAÇLARI

- Tüm çalışanların fiziksel, ruhsal ve sosyal iyilik hallerini en yüksek düzeye getirmek ve bu düzeyi sürdürmek,
- Çalışma ortamı ve çalışma koşullarının yol açabileceği sağlık sorunlarını ortaya koymak ve sağlığı bozabilecek her türlü etkene karşı çalışanları korumak,
- İşyerlerinde teknik korunma önlemlerinin alınması ve kişisel etkinliğin-konforun sağlanması, çalışma ortamında bulunan sağlık risklerine karşı teknik tedbirler dahil korunma tedbirlerinin alınmasıdır.

ENDÜSTRİYEL HIJYENİN KONULARI

- Toksikoloji
- İş Sağlığı Standartları
- Havadan bulaşan hastalıklar
- İç ortam hava kalitesi
- Cilt bozuklukları
- Gürültü
- Radyasyon
- Termal stres
- Anatomi
- Biyolojik etmenler
- Kimyasal etmenler
- Aydınlatma
- Kişisel Koruyucu Donanım
- Havalandırma
- Titreşim
- Numune alma ve izleme

İSG UZMANI VE İŞYERİ HEKİMİNİN SORUMLULUKLARI

- ▶ İşyeri ortamının sağlık ve güvenlik açısından taşıdığı riskler konularını araştırmalı, çeşitli kimyasalların maruziyet ölçümlerini koordine etmeli, bunun için metot ve stratejiler geliştirmelidir.
- ▶ İşyerlerinde risk teşkil eden tehlikeli maddelerin ve proseslerin tanımlanması, tehlike ve zararlarının belirlenmesi ve bu tehlikelerin önlenmesi için risk değerlendirmesi yapmalıdır.

İSG UZMANI VE İŞYERİ HEKİMİNİN SORUMLULUKLARI

- Çalışma ortamında zararlı olabilecek koşulları saptayıp onları kontrol altına almak yada bunları bertaraf etmeye yönelik girişimleri olmalıdır.

İSG UZMANI VE İŞYERİ HEKİMİNİN SORUMLULUKLARI

- ▶ Hijyeni sağlamada yardımcı malzemeler örn. solunum maskeleri kullanımı ve bunlarda kullanılan absorban maddeler hakkında bilgi sahibi olmalıdır.
- ▶ Zarar etkenlerden korunmak için güvenilir ve ekonomik yolların seçilmesinde karar verebilir.
- ▶ Çalışma ortamı ısısı, ventilasyon, aydınlatma ve gürültü sorunları hakkında bilgili olmalıdır.
- ▶ Ergonomi çalışmaları yapabilmelidir.

HIJYEN TEDBIRLERI

I. Tesisat ve techizat deęişiklięi

Hijyen konusunda başarı, öncelikle işyerinde veya teçhizatta meydana gelecek değişiklikleri ve havayı kirleten nedenleri saptamakla olasıdır.

Techizatın ve uygulanan üretim yöntemlerinin ve tesisatın sonradan kontrolü, konunun çözümünü daha fazla güçleştirir.

II. Zehirli Olmayan veya Daha Az Zehirli Olan Maddelerin Kullanılması

Çoğu zaman, üretimin niteliği ve niceliği bakımından bunu başarmak zor olmaktadır. Bu durum, değişiklik yapılmadan önce dikkatle göz önünde bulundurulmalıdır.

HIJYEN TEDBİRLERİ

III. Üretim Yöntemini Değiştirme

Üretim yöntemlerinin sık sık değiştirilmesi, meslek hastalıklarını meydana getiren tehlikeleri kısmen veya tamamen ortadan kaldırabilir. Genellikle, işyerindeki büyük değişikliklerde Maliyet Artışları dikkatle göz önünde bulundurulmalıdır.

IV. İşyeri Düzeni

İşyerinin düzenli olması, havanın toz veya dumanlarla kirlenmesini önleme bakımından hayati önem taşır. Tozların, yeniden yayılmasını önleyecek şekilde etkili vakumlu temizleyicilerin bulunması ve herhangi bir temizleme işinin, işyerinde çok az işçi bulunduğu sürelerde yapılması gerekir.

ETKİLİ İLETİŞİM

İÇERİK

- İletişimin Tanımı
- Etkili İletimin Ön Koşulları
- Etkili İletişim İçin Öneriler
- Etkili İletişimin Amaçları
- İletişim Çeşitleri

İLETİŞİM

Duygu, düşünce ya da bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır

(TDK Sözlüğü)

İLETİŞİM

İLETİŞİM Duygu, düşünce ya da bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır.

*İki insan birbirinin farkına vardığı anda başlar

*Kişilerin söylediği /söylemediği, yaptığı /yapmadığı her şeyin anlamı vardır.

İLETİŞİM SÜREKLİDİR ANLIK DEĞİL

İLETİŞİMDE 6 SORU

1. Dinliyormusunuz?

2. Anlıyormusunuz

3. Anladığınızı test ediyormusunuz

4. Karlı ilişki oluşturmak ve memnuniyet

5. Empatik iletişimi kullanıyormusunuz

6. Yeterince açık mısınız?

ETKİLİ İLETİŞİMİN ÖN KOŞULLARI

- Doğallık
- Eleştirilere açık olmak
- Beden dili kullanmak
- Hoşgörü ve önyargısız davranmak
- Kabul etme / Saygı
- Empati

ETKİN İLETİŞİM İÇİN ÖNERİLER

- Bir ağız iki kulak varsa bir konuşup iki dinleyin
- Doğru zamanda, doğru kişiye, doru bilgiler verin
- Mesajlar net, açık ve anlaşılır olsun
- Gizlilikten kaçının bilgiyi paylaşın
- Karşınızdakini asla üçüncü şahısların yanında eleştirmeyin

Kelimelerimiz, ifadelerimiz, sesimiz, nefesimiz, bedenimiz...

Bütün ve parçaları, etkili iletişimin birer anahtarı

ETKİLİ İLETİŞİMİN AMAÇLARI

- Kendimizi doğru ifade etmek
- Karşımızdakini doğru anlamak
- Anlamak ve anlaşılmak

ETKİN DİNLEMELİK İÇİN

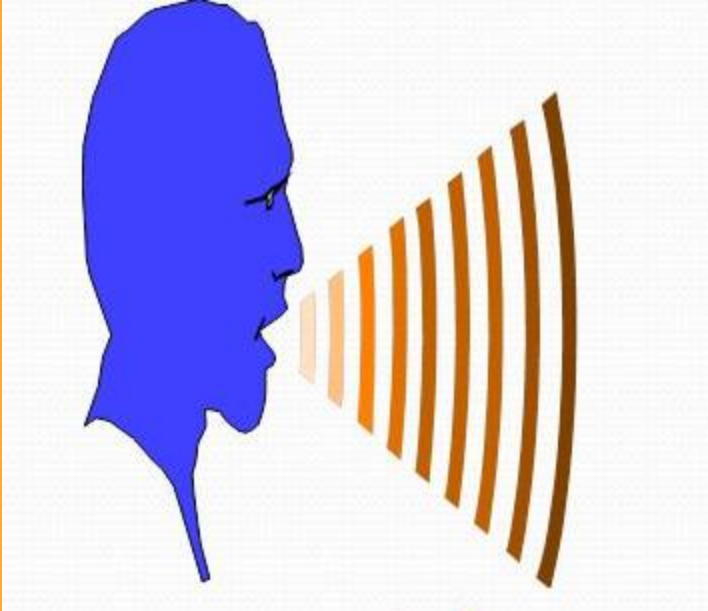
- Dinlemeye gerçekten istekli olun
- İlgili olun
- Acele etmeyin
- Soru sorun
- Dinlediđinizi beden diliyle belli edin
- Tartışmaya değil, anlamaya çalışın
- Önce dinleyin, sonra konuşun

İLETİŞİM ÇEŞİTLERİ

Sözlü İletişim

Dil

Sözsüz İletişim

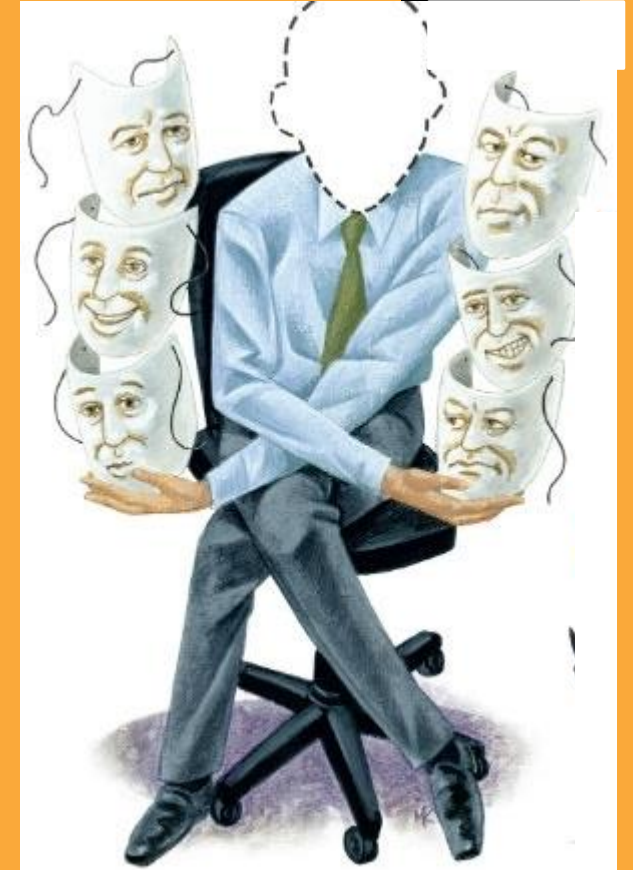
Mimik

Jest

Mekan Kullanımı

Temas

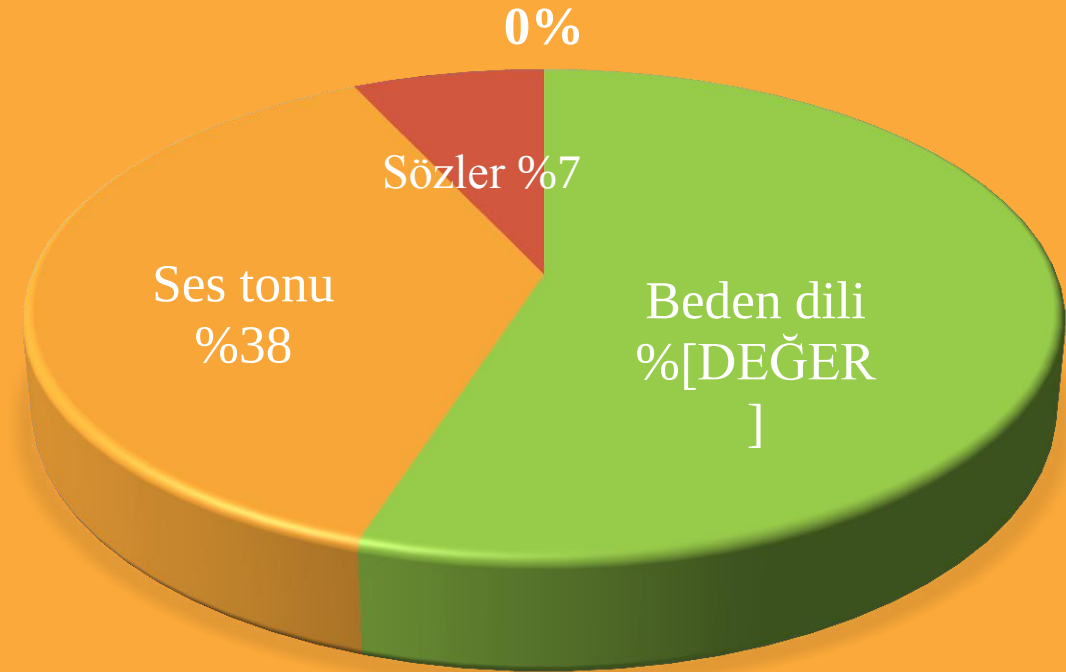
Ses Tonu

İLETİŞİM'DE

İLETİŞİM YÜZDELERİ

- Beden dili % 55
- Ses tonu % 38
- Sözler % 7 etkilidir.

Sözlü İletişim

Anlaşılır bir dil

Ses tonu, vurgusu, yüksekliği

Hitap şekli

Açıklık, netlik, sadelik

Soru sormak, cevaplar için
cesaretlendirmek

Özetlemek

Sözsüz İletişim

İlk izlenim

Göz teması

Mesafe

Dokunmak

Olumlu yüz ifadesi

Beden duruşu

Söylenenleri dinlediğini belli etmek

İLETİŞİM- BİRLEŞTİRİCİ GÜÇ

ACIL DURUM ÖNLEMLERİ

ACIL DURUM ÖNLEMLERİ

Resmi Gazete Tarihi: 18.06.2013 Resmi Gazete Sayısı: 28681

İŞYERLERİNDE ACİL DURUMLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

- **Amaç MADDE 1 –** (1) Bu Yönetmeliğin amacı, işyerlerinde acil durum planlarının hazırlanması, önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda yapılması gereken çalışmalar ile bu durumların güvenli olarak yönetilmesi ve bu konularda görevlendirilecek çalışanların belirlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.
- **Kapsam MADDE 2 –** (1) Bu Yönetmelik, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında yer alan işyerlerini kapsar.
- **Dayanak MADDE 3 –** (1) Bu Yönetmelik, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 11 inci, 12 nci ve 30 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

ACIL DURUM ÖNLEMLERİ

- **Acil durum:** İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,
- **Acil durum planı:** İşyerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler dahil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı planı,
- **Güvenli yer:** Acil durumların olumsuz sonuçlarından çalışanların etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta belirlenmiş yer.

ACIL DURUM ÖNLEMLERİ

- **İşverenin yükümlülükleri**
- **MADDE 5 – (1)** İşverenin acil durumlara ilişkin yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:
- a) Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak meydana gelebilecek ve çalışan ile çalışma çevresini etkileyecek acil durumları önceden değerlendirerek muhtemel acil durumları belirler.
- b) Acil durumların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.
- c) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar.
- ç) Acil durum planlarını hazırlar ve tatbikatların yapılmasını sağlar.

ACIL DURUM ÖNLEMLERİ

- d) Acil durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitilmiş yeterli sayıda çalışanı görevlendirir ve her zaman hazır bulunmalarını sağlar.
- e) Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar.
- f) Acil durumlarda enerji kaynaklarının ve tehlike yaratabilecek sistemlerin olumsuz durumlar yaratmayacak ve koruyucu sistemleri etkilemeyecek şekilde devre dışı bırakılması ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapar.
- g) Varsa alt işveren ve geçici iş ilişkisi kurulan işverenin çalışanları ile müşteri ve ziyaretçi gibi işyerinde bulunan diğer kişileri acil durumlar konusunda bilgilendirir.

ACIL DURUM ÖNLEMLERİ

Acil durum planı MADDE 7 – (1) Acil durum planı, tüm işyerleri için tasarım veya kuruluş aşamasından başlamak üzere acil durumların belirlenmesi, bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlerin alınması, görevlendirilecek kişilerin belirlenmesi, acil durum müdahale ve tahliye yöntemlerinin oluşturulması, dokümantasyon, tatbikat ve acil durum planının yenilenmesi aşamaları izlenerek hazırlanır.

Acil durumların belirlenmesi MADDE 8 – (1) İşyerinde meydana gelebilecek acil durumlar aşağıdaki hususlar dikkate alınarak belirlenir:

- a) Risk değerlendirmesi sonuçları.
- b) Yangın, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım ve patlama ihtimali.
- c) İlk yardım ve tahliye gerektirecek olaylar.
- ç) Doğal afetlerin meydana gelme ihtimali.
- d) Sabotaj ihtimali.

ACIL DURUM ÖNLEMLERİ

Görevlendirilecek çalışanların belirlenmesi MADDE 11 –

- (1) İşveren; işyerlerinde tehlike sınıflarını tespit eden Tebliğde belirlenmiş olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 30 çalışana, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 40 çalışana ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 50 çalışana kadar;
 - a) Arama, kurtarma ve tahliye,
 - b) Yangınla mücadele,
 - konularının her biri için uygun donanıma sahip ve özel eğitilmiş en az birer çalışanı destek elemanı olarak görevlendirir. İşyerinde bunları aşan sayılarda çalışanın bulunması halinde, tehlike sınıfına göre her 30, 40 ve 50'ye kadar çalışan için birer destek elemanı daha görevlendirir.
- (2) İşveren, ilkyardım konusunda 22/5/2002 tarihli ve 24762 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İlkyardım Yönetmeliği esaslarına göre destek elemanı görevlendirir.

ACIL DURUM ÖNLEMLERİ

Tatbikat MADDE 13 –

- (1) Hazırlanan acil durum planının uygulama adımlarının düzenli olarak takip edilebilmesi ve uygulanabilirliğinden emin olmak için işyerlerinde yılda en az bir defa olmak üzere tatbikat yapılır, denetlenir ve gözden geçirilerek gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler yapılır. Gerçekleştirilen tatbikatın tarihi, görülen eksiklikler ve bu eksiklikler doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri içeren tatbikat raporu hazırlanır.
- (2) Gerçekleştirilen tatbikat neticesinde varsa aksayan yönler ve kazanılan deneyimlere göre acil durum planları gözden geçirilerek gerekli düzeltmeler yapılır.

ACIL ÇIKIŞ VE İLK YARDIM İŞARETLERİ

Acil çıkış ve ilk yardım işaretleri : acil çıkış yolları, ilkyardım veya kurtarma ile ilgili bilgi veren işaretler

ACIL DURUM PLANI

Bir kaza veya acil durumda, ilk yardım ekibi ne yapacağını bilmelidir.

Acil çıkış yolları, ilkyardım veya kurtarma ile ilgili bilgiler ve eğitim çalışana verilmiş olmalı

MESLEK HASTALIKLARI

İÇERİK

- Meslek Hastalığı Tanımı
- Meslek Hastalıklarının Saptanması
- Meslek Hastalığı Tanısı Koymaya Yetkili Kurumlar
- Yükümlülük Süresi
- Meslek Hastalıkları Listesi
- Meslek Hastalıklarının Sınıflandırılması
- Meslek Hastalıklarından Korunma
- Meslek Hastalıkları ile İlgili İşveren ve Çalışanların Sorumlulukları

MESLEK HASTALIĞI TANIMI

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ : zararlı bir etkenle bundan etkilenen insan vücudu arasında, çalışılan işe özgü bir neden-sonuç, etki-tepki ilişkisinin ortaya konabildiği hastalıklar grubu olarak tanımlanmaktadır.

5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU’NUN 14ÜNCÜ MADDESİNDE :“Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük halleridir” şeklinde tanımlanmaktadır.

MESLEK HASTALIĞI TANIMI

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU:

Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalıktır.

MESLEK HASTALIĞININ SAPTANMASI

Çalışanın çalıştığı işten dolayı meslek hastalığına tutulduğunun;

- a) Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucuları tarafından usûlüne uygun olarak düzenlenen sağlık kurulu raporu ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi,*
- b) Kurumca gerekli görüldüğü hallerde, işyerindeki çalışma şartlarını ve buna bağlı tıbbî sonuçlarını ortaya koyan denetim raporları ve gerekli diğer belgelerin incelenmesi,*

sonucu Kurum Sağlık Kurulu tarafından tespit edilmesi zorunludur. (5510 nolu Kanun 14. Madde)

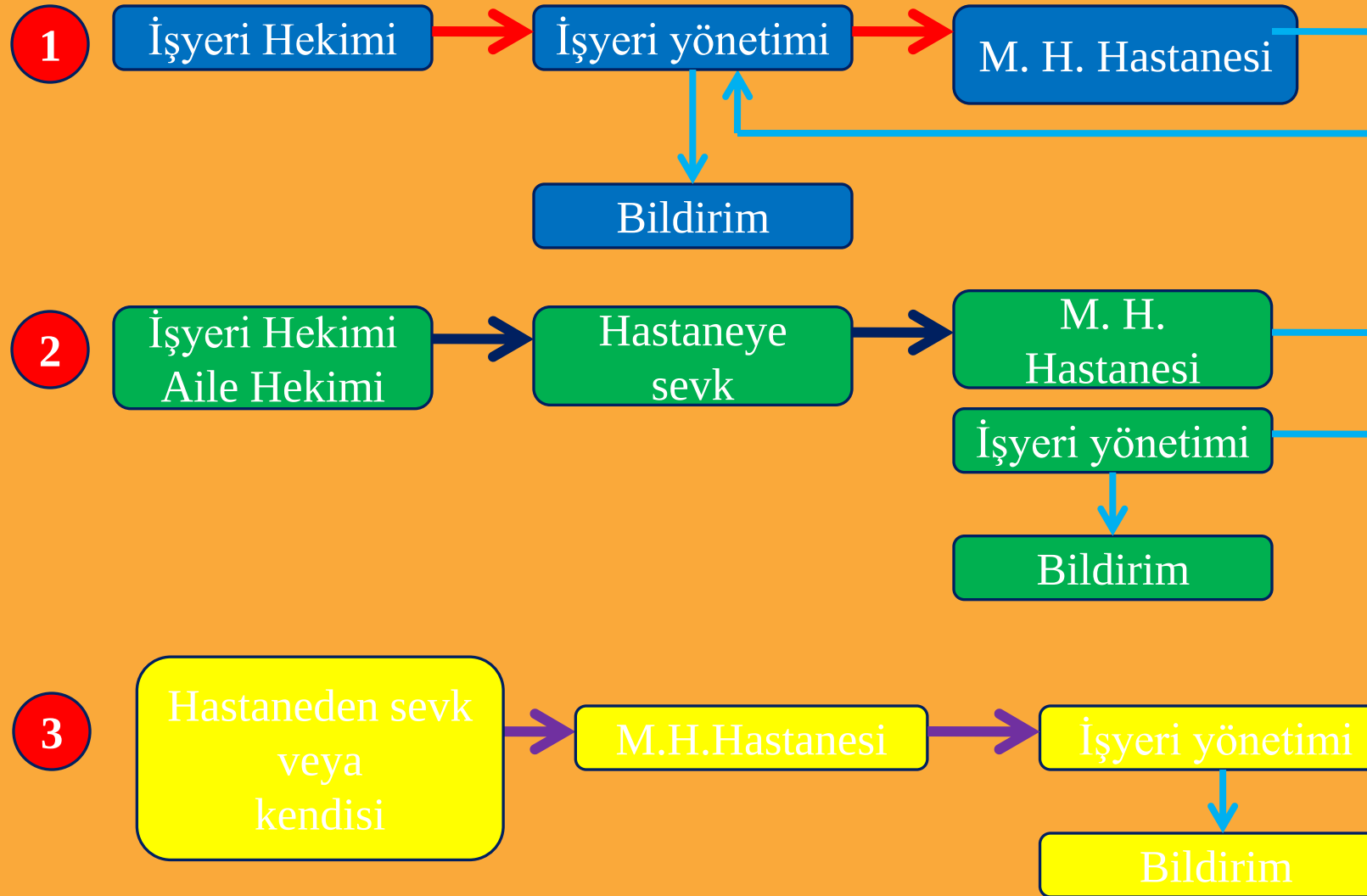
MESLEK HASTALIĞI TANISI KOYMAYA YETKİN KURUMLAR

- Halen ülkemizde bulunan üç meslek hastalıkları Hastanesi'nin
 - ✓ Ankara,
 - ✓ İstanbul
 - ✓ Zonguldak

MESLEK HASTALIĞI TANISI KOYMAYA YETKİN KURUMLAR

- 2008 yılından itibaren devlet üniversiteleri hastaneleri ile
- 2011 yılından itibaren Sağlık Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, sigortalının çalışma gücü ve meslekte kazanma gücü kaybı oranlarının tespitinde esas alınacak sağlık kurulu raporlarını düzenlemek üzere yetkilendirilmişlerdir.

MH SınıFLANDırMA ŞEKLi

Etkene Faktöre Göre

- Fiziksel Nedenli Meslek Hastalıkları
- Kimyasal Nedenli Meslek Hastalıkları
- Toz Nedenli Meslek Hastalıkları
- Biyolojik Nedenli Meslek Hastalıkları
- Ergonomik Nedenli Meslek Hastalıkları

Etkilenen Sisteme Göre

- Mesleki Cilt Hastalıkları
- Mesleki Solunum Sistemi Hastalıkları
- Mesleki Kalp Damar Hastalıkları
- Mesleki Sinir Sistemi Hastalıkları
- Mesleki Genitoüriner Sistem Hastalıkları

Mesleklere Göre

- Madencilerin Meslek Hastalıkları
- Kaynakçıların Meslek Hastalıkları
- Yüksekte Çalışanların Meslek Hastalıkları
- Sağlıkçıların Meslek Hastalıkları
- Boyacıların Meslek Hastalıkları

MH KORUNMA YÖNTEMLERİ

Tümüyle önlenabilir hastalıklar olan meslek hastalıklarından korunmada kullanılan yöntemler etkinlik sırasıyla;

Etkeni Kaynağında Yok Etme (Yerine koyma, Yer değiştirme, vb.)

Ortama Yönelik (Ayırma, Havalandırma, Kapatma vb.)

Kişisel Koruyucu Donanımlar

MH KORUNMA YÖNTEMLERİ

TIBBİ TEDBİRLER

- 1.İşe Giriş Muayeneleri(Odio, Kanda Pb)
- 2.Periyodik Muayeneler**
- 3.Sağlık Eğitimi (veren)

ÇALIŞMA ÇEVRESİNE AİT TEDBİRLER (KAYNAKTA KONTROL)

- 1.Kullanılan Zararlı Maddelerin Değiştirilmesi
2. Kapalı Çalışma Yöntemi
- 3.Ayırma (Ortam ve KKD)
- 4.Havalandırma (Lokal-Genel)
- 5.Nemli çalışma yöntemi
- 6.Sürekli temizlik ve bakım
- 7.Üretim planlaması (Çalışma saatleri-temas)
8. Çalışma ortamı ölçümleri

İŞÇİYE AİT TEDBİRLER

- 1.Kişisel Koruyucular
- 2.Eğitim (alan)

İŞVEREN SORUMLULUKLARI

- Sigortasız işçi çalıştırılmaması,
- İşe giriş ve gerekli ise ağır ve tehlikeli işler raporu için gerekli muayeneler yapılmadan işçi çalıştırılmaması,
- İşyeri ortamında gerekli hijyen koşullarının sağlanması,
- İşyeri ortamında temiz hava sirkülasyonunun sağlanması,
- İşlem sırasında ortaya çıkan zararlıların uygun yollarla uzaklaştırılması,
- Periyodik muayenelerin zamanında yaptırılması,
- İşyeri hekimi, sigorta ve iş müfettişi, İSGÜM ve Meslek Hastalıkları Hastaneleri görevlilerinin uyarı ve tavsiyelerinin yerine getirilmesi

meslek hastalıklarının önlenmesinde çok büyük önem arz etmektedir.

ÇALIŞANLARA AIT SORUMLULUKLAR

Meslek hastalıklarının önlenmesinde sigortalılara ait sorumluluklar ise;

- Kişisel hijyen kurallarına uymak,
- İş sırasında kesinlikle sigara içmemek,
- İş çıkışı duş almak,
- Elbise dolabında iş kıyafetleri ile günlük kıyafetlerini ayrı bölümlere koymak,
- İşverenin sağlık ve güvenlik talimatlarına uymak,
- Gerekiyorsa kişisel koruyucu donanımları usulüne göre ve sürekli kullanmak,
- Periyodik muayenelere, kontrol muayenelerine zamanında gitmektir.

RISK

DEĞERLENDİRMESİ

RISK DEĞERLENDİRMESİ

Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012

Resmi Gazete Sayısı: 28512

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİ

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 10 uncu ve 30 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

RISK DEĞERLENDİRMESİ

Risk değerlendirme: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmalar.

RISK DEĞERLENDİRMESİ

- Risk değerlendirmesi MADDE 7 –
- (1) Risk değerlendirmesi; tüm işyerleri için tasarım veya kuruluş aşamasından başlamak üzere tehlikeleri tanımlama, riskleri belirleme ve analiz etme, risk kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması, dokümantasyon, yapılan çalışmaların güncellenmesi ve gerektiğinde yenileme aşamaları izlenerek gerçekleştirilir.
- (2) Çalışanların risk değerlendirmesi çalışması yapılırken ihtiyaç duyulan her aşamada sürece katılarak görüşlerinin alınması sağlanır.

RISK DEĞERLENDİRMESİ

İşveren yükümlülüğü MADDE 5 –

- (1) İşveren; çalışma ortamının ve çalışanların sağlık ve güvenliğini sağlama, sürdürme ve geliştirme amacı ile iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.
- (2) Risk değerlendirmesinin gerçekleştirilmiş olması; işverenin, işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- (3) İşveren, risk değerlendirmesi çalışmalarında görevlendirilen kişi veya kişilere risk değerlendirmesi ile ilgili ihtiyaç duydukları her türlü bilgi ve belgeyi temin eder.

RISK DEĞERLENDİRMESİ

Risk değerlendirme ekibi MADDE 6 –

(1) Risk değerlendirme, işverenin oluşturduğu bir ekip tarafından gerçekleştirilir. Risk değerlendirme ekibi aşağıdakilerden oluşur.

- a) İşveren veya işveren vekili.
- b) İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürüten iş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimleri.
- c) İşyerindeki çalışan temsilcileri.
- ç) İşyerindeki destek elemanları.
- d) İşyerindeki bütün birimleri temsil edecek şekilde belirlenen ve işyerinde yürütülen çalışmalar, mevcut veya muhtemel tehlike kaynakları ile riskler konusunda bilgi sahibi çalışanlar.

TEHLIKE

İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyeli olan her şeyi ifade eder.

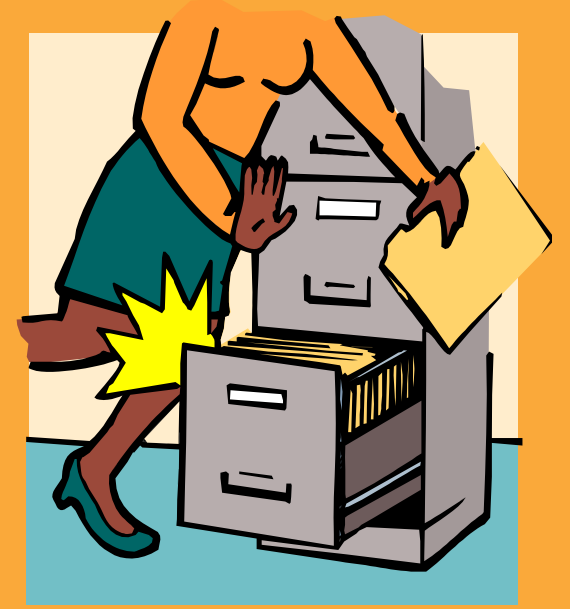
İnsanların yaralanması, hastalanması, malın veya malzemenin hasar görmesi, işyeri ortamının zarar görmesi veya bunların birlikte gerçekleşmesine sebep olabilecek kaynak veya durum.

OHSAS 18001

TEHLIKE

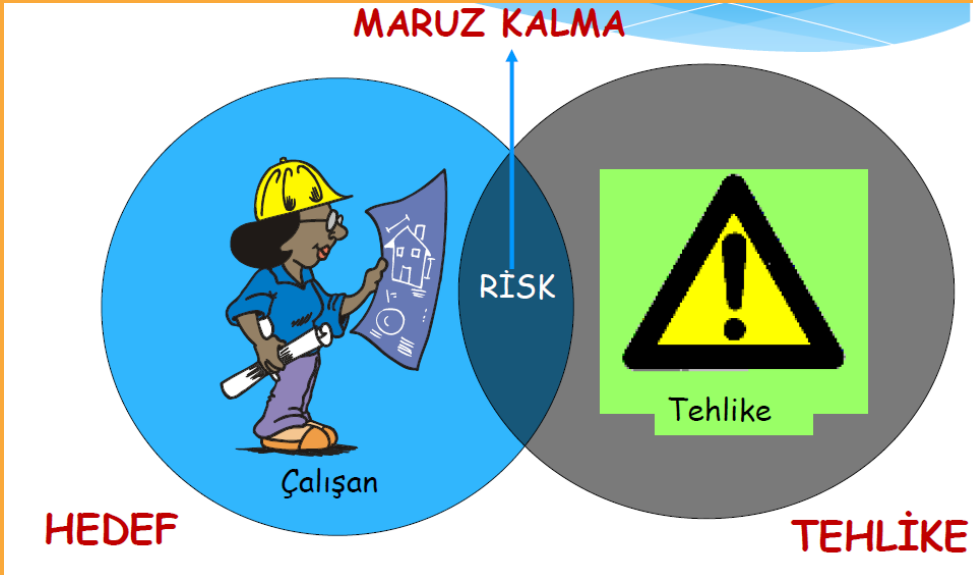
Ortadan kaldırılmadığında kaza, hastalık, yaralanma veya hasara sebep olan koşul veya koşullar...Örneğin,

- İşyeri disiplinine uymama, yersiz şakalaşma
- Bozuk veya kırık alet veya ekipmanları kullanmak

RISK

- Risk, bir tehlikenin ortaya çıkma ihtimali ve bu tehlikenin ortaya çıktığı anda sebep olacağı etkinin ciddiyeti arasındaki bağ olarak tanımlanabilir.

RISK

$$\text{Risk} = O \times \text{Ş}$$

O : Olasılık

Ş : Şiddet (Zararın derecesi)

TEHLİKE
DURUMUNDAKİ
ZARARIN
GERÇEKLEŞMESİ,
MEYDANA
GELMESİDİR.

RISK

➤ Risk Değerlendirmesi

- ✓ Risk büyüklüğünü tahmin etmek ve riskin tolere olup olmadığına ilişkin genel karar sürecidir.

➤ Güvenlik

- ✓ Tehlikenin ve riskin olmama durumu.

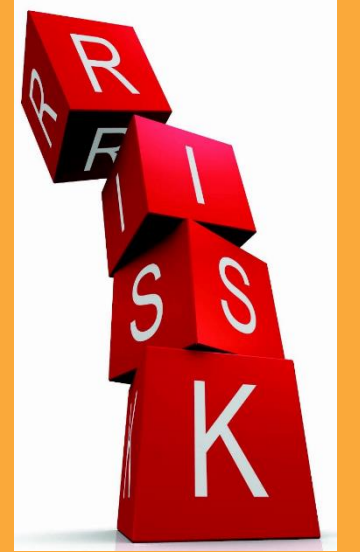
• Kabul Edilebilir Risk

- Kanuni zorunluluklar, işletmenin İSG politika ve uygulamaları dikkate alındığında kabul edilebilecek düzeye indirilmiş risk.

RISK DEĞERLENDİRME İLKELERİ

- Risklerden kaçınmak,
- Riskleri analiz etmek,
- Risklerle kaynağında mücadele etmek,
- Riskleri önlemek, önlenemiyor ise en aza indirmek,
- Tehlikeli olanı, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirmek,
- Toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine göre öncelik vermek.

RISK DEĞERLENDİRME ADIMLARI

1. ADIM

- Risk Değerlendirmesi Ekibinin Kurulması

2. ADIM

- Risk Değerlendirmesi Yapılacak Alan ve Faaliyetlerin Tanımlanması

3. ADIM

- *Risk Değerlendirme Planının Oluşturulması*

4. ADIM

- *Risk Değerlendirme Ekiplerinin Eğitimi*

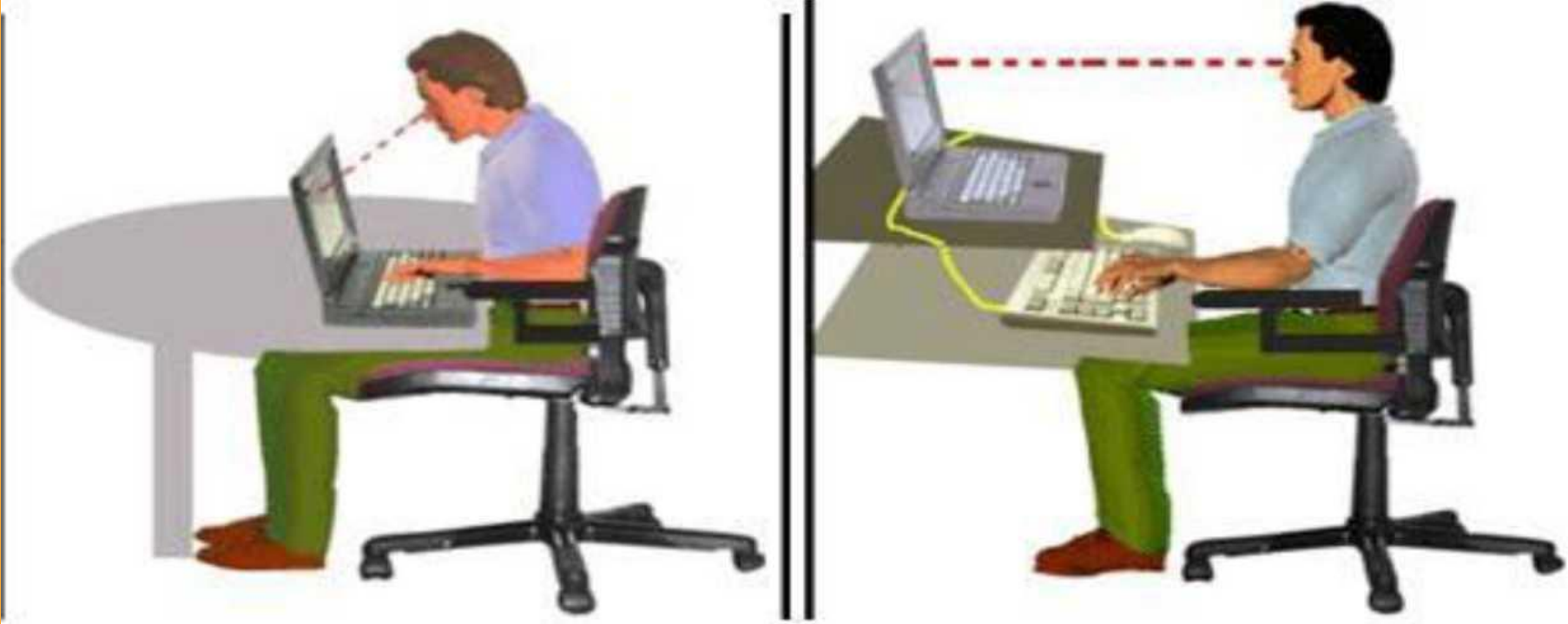
5. ADIM

- *Risk Değerlendirme Ekiplerinin Ön Hazırlık Yapması ve Bilgi Toplama*

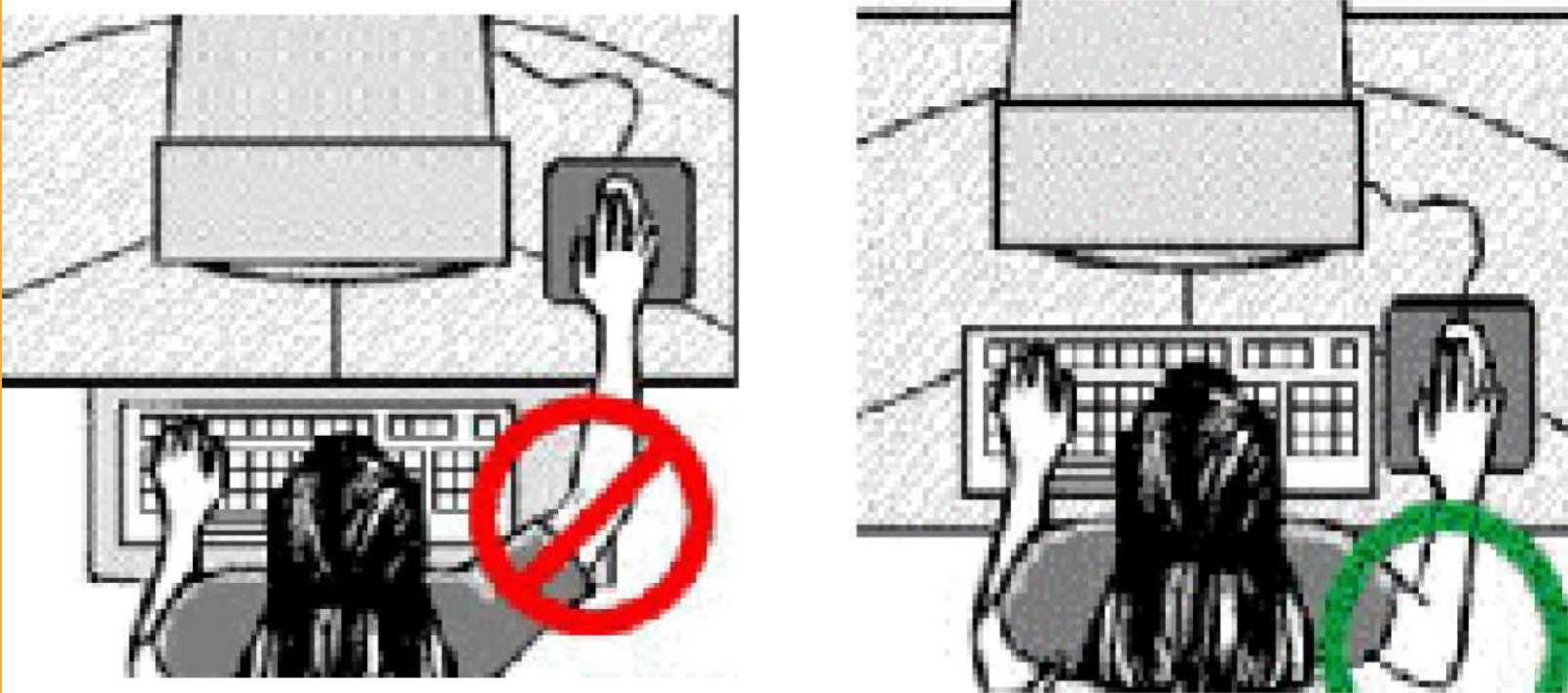
6. ADIM

- *İş Sağlığı ve Güvenliği Tehlike ve Risklerinin Tanımlanması*

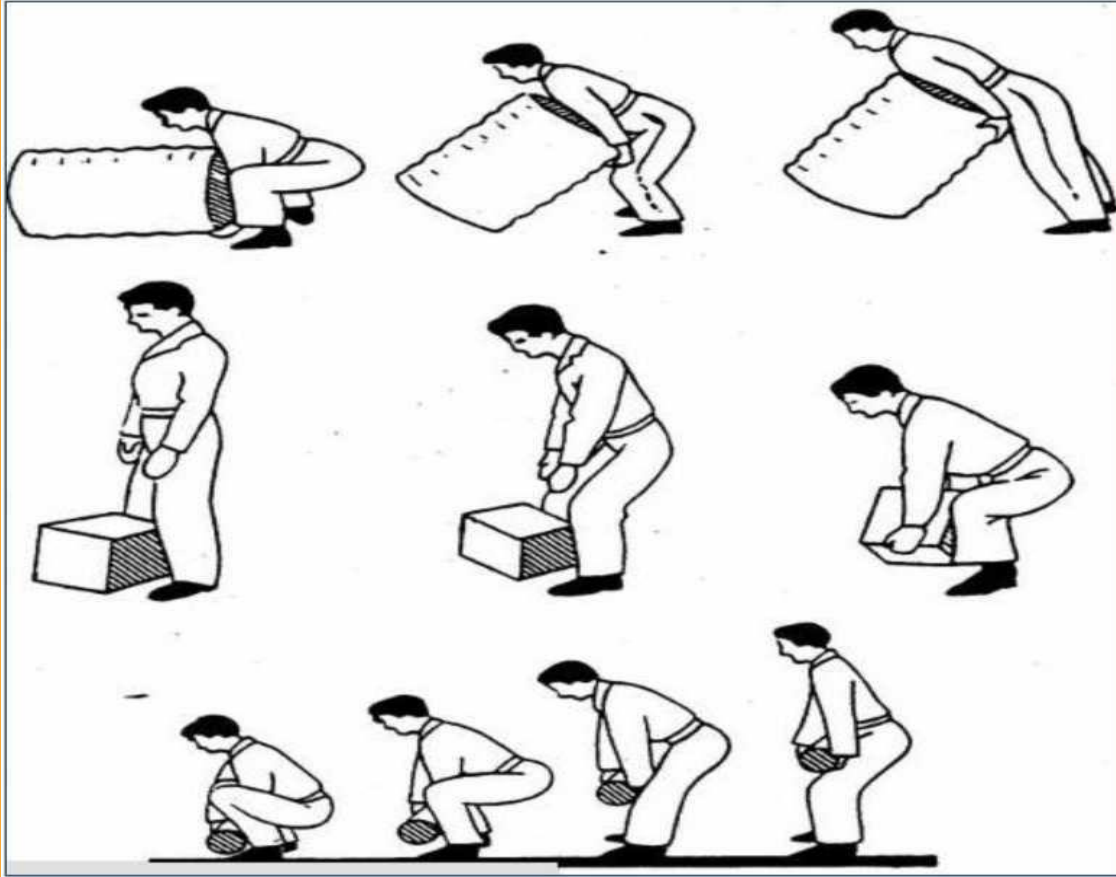
ERGONOMİ

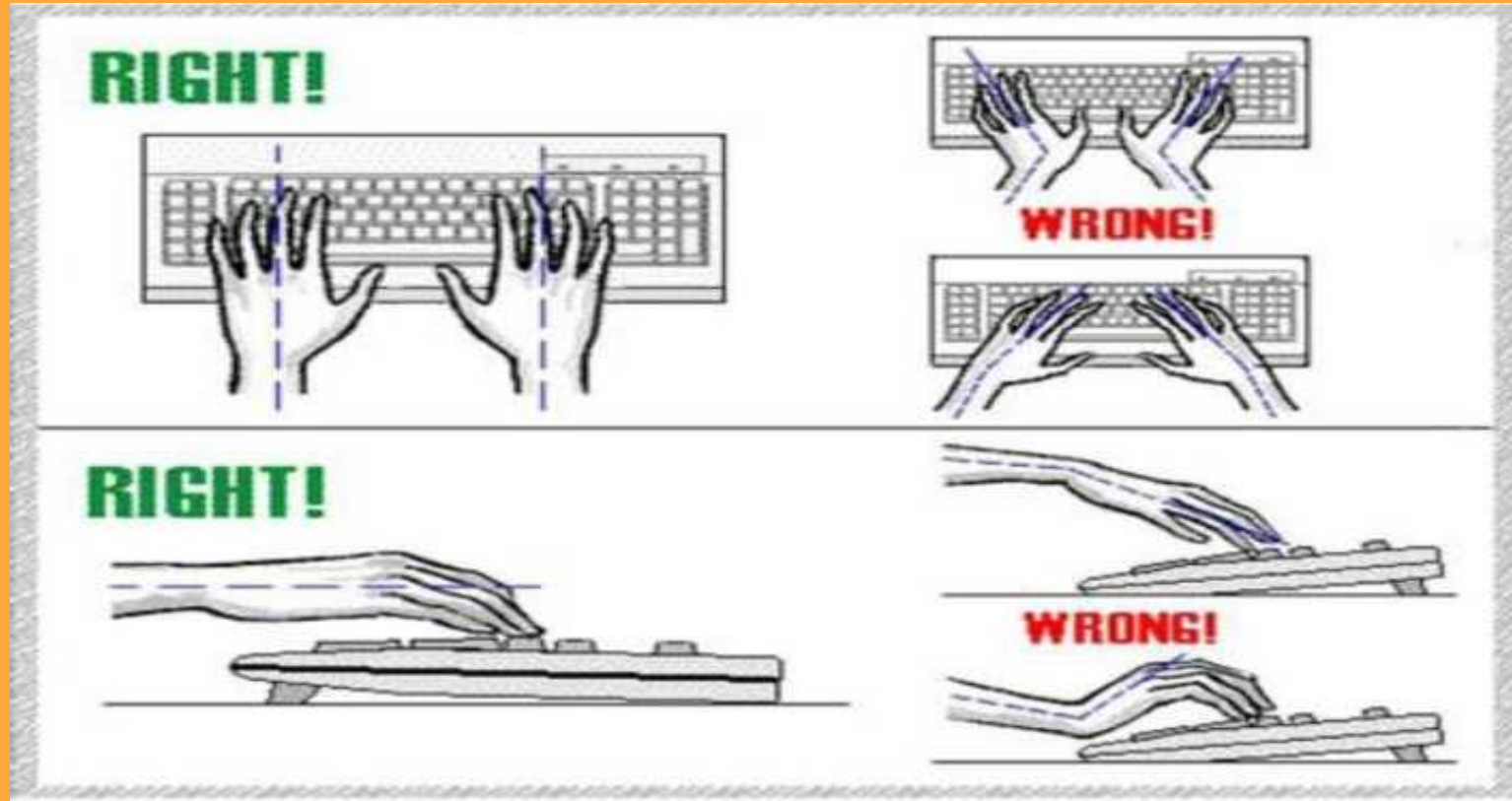
ERGONOMİ

ERGONOMİK KALDIRMA

ERGONOMİ

ERGONOMİ

ERGONOMİ

ELEKTRİKLE ÇALIŞMALAR

Küçük Gerilim: Anma gerilimi 50 Volt"a kadar olan gerilim değeridir.

Tehlikeli Gerilim: Etkin değeri alternatif akımda 50 Volt'un doğru akımda

120 Volt" un üstünde olan, yüksek gerilimde ise, hata süresine bağlı olarak değişen gerilimdir.

Alçak Gerilim: Etkin değeri 1000 Volt ya da 1000 Volt" un altında olan fazlar arası gerilimdir.

Yüksek Gerilim: Etkin değeri 1000 Volt" un üzerindeki fazlar arası

ELEKTRİKLE ÇALIŞMALAR

- **Akı** Elektrikle çalışırken asla su ile temas etmeyin. Asla ıslak elle herhangi bir elektrikli cihaza veya elektrik tesisatına dokunmayın veya tamir etmeye çalışmayın. Su, elektrik akımının iletkenliğini artırır.
- Asla kablosu kesilmiş, gövdesi veya fişi hasar görmüş elektrikli ekipmanları kullanmayın.
- Priz veya lamba değiştiriyorsanız mutlaka önce ana sigortayı kapatın. Sigortayı kapattıktan sonra sigortanın üzerine kimsenin açmaması için mutlaka bir işaret veya kilit takın.
- Elektrikle çalışırken daima yalıtkan ve yalıtımlı aletler kullanın.
- Bazı elektrikli aletlerin yalıtılmamış ve bir anda habersiz şekilde elektrik akımı geçebilen parçaları vardır. Bu tür aletler mutlaka elektrik tehlikesine karşı işaretlenmelidir. Bu tür aletlerle çalışırken mutlaka elektrik ile ilgili güvenlik kurallarına tamamen uyun.
- Yalıtılmamış elektrik tesisatı ile çalışırken yalıtımlı iş eldiveni ve iş gözlüğü kullanın.

ELEKTRİKLE ÇALIŞMALAR

- Asla çalışan elektrikli aletleri tamir etmeye çalışmayın. Mutlaka elektrik olup olmadığını kontrol kalemi veya benzeri aletler aracılığı ile kontrol edin. Kontrol ederken tüm kabloları ve metal kapakları kontrol etmeyi ihmal etmeyin.
- Yüksek bir alanda elektrik ile çalışıyorsanız kesinlikle alüminyum veya çelik merdiven kullanmayın. Elektrik akımı vücudunuzdan geçecektir. Metal merdiven yerine bambu, ahşap veya fiberglas merdiven kullanın.
- Elektrik ile ilgili eğitim almadan elektrik işleri yapmayın.
- Elektrik tesisatında kaçak akım rölesi olup olmadığını ve çalışıp çalışmadığını mutlaka kontrol edin. Kaçak akım rölesi, elektrik tesisatında bir kaçak olması durumunda siz çarpılmadan elektrik akımını kesen bir koruma cihazıdır.

YANGIN

Her üç şart bir arada ve yeter miktardadır. O halde yanma olayı vardır.

Yanıcı madde yoktur. Yanma yoktur.

Oksijen yoktur veya yeterli miktarda değildir. Yanma da yoktur.

Isı yoktur veya yeterli değildir . Yanma yine yoktur.

YANGIN

A Sınıfı Yangınlar			Katı Madde (tahta, kağıt pamuk v.s.) yangınlarıdır.	Soğutma ve yanıcı maddenin uzaklaştırılması ile söndürülür ve kontrol edilir.
B Sınıfı Yangınlar			Yanabilen sıvılar bu sınıfa girer (Benzin, benzol, yağlar, yağlı boyalar, katran v.s.).	Soğutma (sis halinde su) boğma (karbondioksit, köpük, kuru kimyevi toz) ile petrol türevleri, alkol, yağlı boya, tiner yangınları söndürülebilir.
C Sınıfı Yangınlar			Yanıcı gaz maddeler yangınıdır. (Metan, propan, LPG, asetilen havagazı v.b.)	Kuru kimyevi toz, halon 1301, halon 1211 kullanarak söndürme gerçekleşir. Elektrikli makine yangınlarını da bu sınıfa dahil edebilirsiniz.
D Sınıfı Yangınlar			Yanabilen hafif metal yangınları bu sınıfa girer (Sodyum, Potasyum, Titanyum, Magnezyum gibi.).	Kuru kimyevi tozlar bu yangınları söndürmede kullanılır.

ERGONOMİ

olarak göz-ekran u
olmalıdır.

lıkta 60-70 cm.)

YANGIN

Rüzgarı Arkana Al

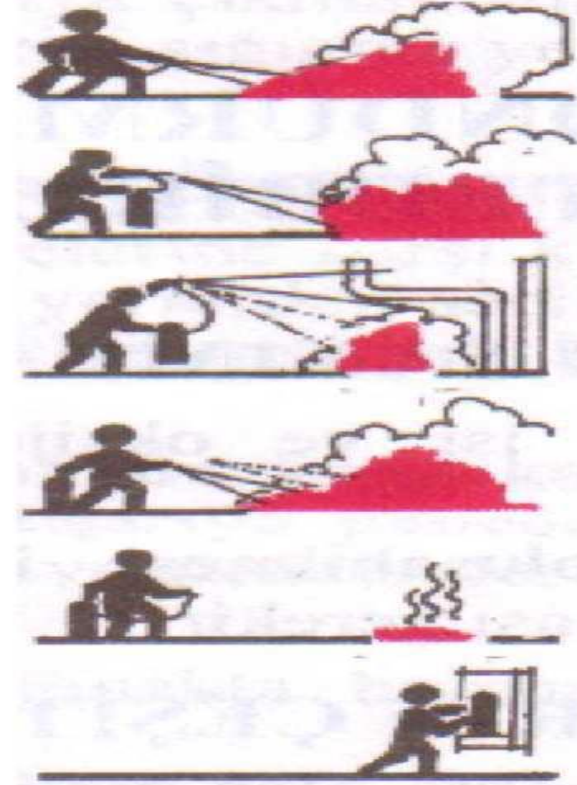
Cihazı Alevin Dibine Tut

Cihazı Yangının
Doğduğu Yere Tut

Evvela Önü Sonra
İleriyi Söndür

Yangın Tamamen
Sönmeden Ayrılma

Cihazı Doldurduktan
Sonra Omuz Hizana As

PARLAMA / PATLAMA

PARLAMA-PATLAMA ŞEKLİNDE YANMA

Parlama: Parlayıcı maddelerin hava ile karışımlarının küçük bir kıvılcımla birden alevlenerek hızla yanmasıdır.

Örnek: benzin buharının parlaması.

Patlama: İdeal karışımda tutuşan parlayıcı maddenin çok hızlı ve kontrol edilemeyen enerji açığa çıkarmasıdır. Patlama şiddeti olayın gerçekleştiği mekanın hazırlık durumu ile doğru orantılıdır. Çok hızlı bir gaz genişlemesi ile genellikle ses açığa çıkmasıyla meydana gelen bir kimyasal reaksiyondur.

Örnek: basıncı yüksek gazın sızarak patlaması.

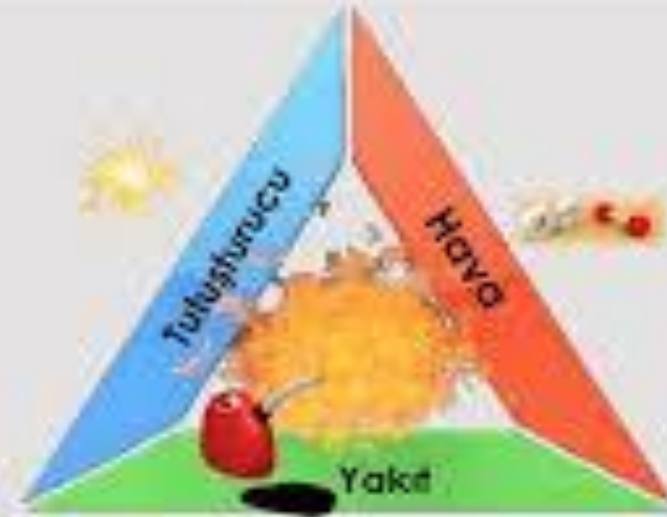
©2019 T.C. Millî Eğitim Bakanlığı - 112 112

PATLAMA/PARLAMA

Patlama Üçgeni (Gaz/Sıvı)?

Gaz ve sıvılarda patlayıcı ortam oluşması ve tehlike yaratabilmesi için üç unsurun bir araya gelmesi gerekir.

Yakıt: Yanıcı Madde
Oksijen: Havanın içerisindeki oksijen
Tutuşturucu: Ateşleme kaynakları

PATLAMA/PARLAMA

PARLAMA VE PATLAMAYI ÖNLEMELİK İÇİN

1-Sızıntıyı Önle:

- Uygun tesisat kurulması ile,
- Devamlı kontrol ve basınç testi ile ,114
- Boru donanımının kontrolü ile,
- Otomatik kesiciler(Basınç ayarlı çekvalfler) ile
- Dedektörler ile.

2-Hava ve/veya Oksijen ile uygun karışımı önle;

- Mümkünse açık havada çalış,
- Zemin seviyesi altında çukurlar olmasın,
- Uygun tabi ve suni aspirasyon kullan,
- Gerekirse dedektör kontrollü otomatik aspirasyon kur,

PATLAMA/PARLAMA

PARLAMA VE PATLAMAYI ÖNLEMELİK İÇİN

3- -Açık alev

- (Sigara ,çakmak,girişi) yasakla,
- Isınma sistemini açık alevle yapma,
 - Isıl çalışmalar izne bağlı olsun,
 - Kıvılcım çıkaran malzeme kullanma,

4-Elektrik:

- Uygun tesisat,
- Expruf armatür,
- Topraklama,
- Statik Elektrik;
 - Tüm metal kısımları toprakla,
 - Mümkünse zemin antistatik olsun,
 - Tese girişte nötralizatör koy.

5-Personelin eğitimi: MUTLAKA.....

BASINÇLI KAPLAR

➤ Basınçlı Kaplar Nelerdir

- Basınç, bir yüzey üzerine etkide bulunan dik kuvvetin, birim alana düşen miktarı olarak tanımlanır.
- Basınçlı kap ise; iç basıncı 0,5 bardan büyük olan ekipmanlardır. Kap, içine gaz veya sıvı doldurmak için tasarlanmış ve birden fazla hazneden oluşabilen ekipman bölümüdür.
- Basınçlı kaplara örnek vermek gerekirse;
- Kazanlar,
- Kompresörler,
- Gaz tankları veya tüpleri,
- Asetilen tankları ve tüpleri,
- Buhar ve sıcak su kapları,
- Basınçlı asit tankları, gibi ekipmanlar basınçlı kap olarak kabul edilir.

BASINÇLI KAPLARDA ALINACAK TEDBIRLER

- Basınçlı kaplar,
- Yapıların tasarım aşamasından itibaren ayrı ve diğer kişi veya ekipmanlardan olabildiğince uzak alanlarda konumlandırılmalıdır.
- Böylece hem basınçlı kapların dış etkiler nedeniyle yangın, patlama vb. durumlara neden olması önlenabilir hem de olası durumlarda çevrenin en az şekilde etkilenmesi sağlanır.
- Basınçlı kaplar, mutlaka basınçlı kaplar konusunda eğitilmiş ve yetkili kişiler tarafından kullanılmalıdır. Basınçlı kapları, temel iş güvenliği prensipleri ve kullanma talimatına uygun kullanmak, bu ekipmanlar ile ilgili kaza yaşanma ihtimalini son derece azaltacaktır.
- Basınçlı kapların kullanma talimatı, güvenlik talimatları ve uyarı levhaları, basınçlı kapların bulunduğu alanın girişinde ve kolay görülebilir alanlarda bulunmalıdır.
- Bütün iş ekipmanlarında olduğu gibi basınçlı kapların da yönetmelik ve standartlarda belirtilen sürelerde periyodik muayene yapılması gereklidir. Muayene sonucunda yetersiz olduğu tespit edilen alanların en kısa sürede uygun hale getirilmesi veya ekipmanın tamamen kullanım dışı bırakılması gerekir.

BASINÇLI KAPLARDA ALINACAK TEDBIRLER

- Basınçlı kapların bulunduğu ortamda yanıcı, patlayıcı veya gereksiz malzeme bulunmamalıdır.
- Basınçlı kaplar, temiz hava akışı sağlanmış alanlarda bulunmalıdır. Hava filtresi varsa düzenli aralıklarla kontrol edilerek temizlenmesi gerekir.
- Basınçlı kaplar, titreşimlerin bağlantılarına zarar vermemesi için uygun şekilde yere sabitlenmelidir.

BASINÇLI KAPLARDA ALINACAK TEDBIRLER

- Basınçlı kaplarda, basınç ayarı ve ayarlanan basınçta duran sistemler olmalıdır. Bu sayede istenmeyen basınç seviyelerine çıkması önlenerek patlama riski ortadan kaldırılmış olur.
- Basınçlı kaplar arasında çekvalf adı verilen mekanik kontrol elemanları bulunmalıdır. Bu kontrol parçaları, basınçlı ekipmanlar arasında istenmeyen gaz veya sıvı akışını önlemektedir.
- Tüm basınçlı kaplarda gövde topraklaması yapılmalı veya elektrik hattında **kaçak akım rölesi** bulunmalıdır.
- Basınçlı kapların bulunduğu kapalı alanlarda elektrik tesisatı exproof özellikte olmalıdır.
- Basınçlı kapların üzerinde emniyet supapları, basınç, sıcaklık ve su göstergeleri gibi parçalar eksiksiz bulunmalıdır. Basınçlı kaba ait bilgiler üzerindeki etikette yazmalıdır.

BASINÇLI KAPLARDALINACAK TEDBIRLER

Basınçlı kaplarda özellikle Oksijen Tüpleriyle yapılacak çalışmalarda;

Oksijen tüplerinin açma kapama vanalarına Bağlı oldukları basınç regülatörü ayar vanalarına kesinlikle yağlı elle müdahale edilmeyecektir.

Tüplerin stoklanması ve taşınmasında dik konumda ve güneşe maruz kalmayacak şekilde olmalarına dikkat edilmelidir

Kesinlikle zincirle sabitlenmeleri yapılmalı uygun olmayan gazlatrla aynı alanda bulundurulmamalıdır.

BASINÇLI KAPLAR

HEDEFİMİZ

- **(0) SIFIR İŞ KAZASI**
- **(0) SIFIR İŞ GÜCÜ KAYBI** d
- **(0) SIFIR İŞ GÖREMEZLİK GÜN SAYISI**
OLMALIDIR.